

KOMISIJA ZA RAČUNOVODSTVO I REVIZIJU
BOSNE I HERCEGOVINE

ISPIT ZA STJECANJE PROFESIONALNOG ZVANJA
CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
(ISPITNI TERMIN: MAJ/SVIBANJ 2025. GODINE)

PREDMET 6:
PRIMJENA UPRAVLJAČKOG RAČUNOVODSTVA

I – TEST PITANJA

1. Upravljačko računovodstvo priprema informacije:

- a) prevashodno za interne korisnike
- b) u skladu sa potrebama menadžmenta
- c) na osnovu zakonske i profesionalne regulative
- d) u zakonom predviđenim rokovima.

2. Kratkoročni obračun uspjeha je neophodan da bi se:

- a) izbjegla odstupanja od planiranih vrijednosti
- b) utvrdio nedostatak likvidnih sredstava
- c) identifikovao uzrok nastalog odstupanja
- d) ažurno identifikovala odstupanja od planiranih vrijednosti

3. Za potrebe alternativnog poslovnog odlučivanja relevantni troškovi su:

- a) nenadoknadivi
- b) kontrolabilni
- c) troškovi koji se razlikuju po razmatranim varijantama mogućeg postupanja
- d) izbjježivi

4. Ako u osnovi nastanka nekog rashoda stoji neki drugi cilj osim proizvodnje i prodaje učinaka onda je:

- a) taj rashod dio troškova prodatih proizvoda
- b) za taj rashod, pojam rashod uži pojam od pojma trošak
- c) taj rashod moguće definisati kao „uskladištivi“ trošak
- d) za taj rashod, pojam rashod širi pojam od pojma trošak

5. Etički standardi za upravljačke računovođe su:

- a) iskrenost
- b) integritet
- c) objektivnost
- d) pažljivost

6. Pretpostavke za korištenje analize odnosa troškovi – obim aktivnosti – dobitak
(eng. Cost-Volume-Profit) **nije/nisu:**

- a) promjene u nivou prihoda i troškova uzrokovane su promjenom obima aktivnosti
- b) ukupni troškovi se mogu podijeliti na fiksnu i varijabilnu komponentu
- c) ponašanje ukupnih troškova i prihoda je linearno u odnosu na broj jedinica za relevantni opseg
- d) prodajna cijena, jedinični varijabilni troškovi i fiksni troškovi su poznati i mijenjaju se u toku obračunskog perioda

7. Uz pretpostavke, da su: prodajna cijena 100 n.j./kom., jedinični varijabilni troškovi 70 n.j./kom. i fiksni troškovi 45.000 n.j., te da je obim aktivnosti 1.400 komada, marža sigurnosti izražena količinski je:

- a) - 100 komada
- b) 100 komada
- c) - 300 komada
- d) 400 komada

8. Plan proizvodnje se utvrđuje tako što se:

- a) zbir planirane prodaje uveća za ciljne krajnje zalihe gotovih proizvoda i umanjuje za početne zalihe gotovih proizvoda,
- b) razlika prodatih količina i krajnjih zaliha gotovih proizvoda uveća za početne zalihe gotovih proizvoda,
- c) planirana količina proizvodnje pomnoži sa jediničnim proizvodnim troškovima varijabilnog karaktera i uveća za vrijednost fiksnih proizvodnih troškova,
- d) sabiru planovi utroška direktnog materijala, direktnog rada i proizvodnih indirektnih troškova i pomnože sa jediničnim vrijednostima troškova.

9. Pristup određivanju prodajnih cijena zasnovan na troškovnim pokazateljima:

- a) polazi od pitanja: „kakve su želje kupaca“ u pogledu visine prodajne cijene
- b) podrazumijeva da se iz troškovne osnovice izuzmu sve neefikasnosti i neadekvatne upotrebe resursa
- c) podrazumijeva da se na troškovnu bazu doda zadovoljavajući prinos
- d) podrazumijeva primjenu na visokokonkurentnom tržištu

10. Odstupanje u obimu proizvodnje je karakteristično za situacije u kojima se:

- a) ne koristi obračun po stvarnim troškovima
- b) koristi obračun po punim troškovima
- c) se stvarni obim aktivnosti razlikuje od planiranog
- d) koristi obračun po nepotpunim troškovima

11. Fleksibilni budžet se koristi za:

- a) upoređivanje planiranih i ostvarenih prihoda na kraju godine
- b) analizu odstupanja u odnosu na stvarni obim aktivnosti
- c) planiranje investicija
- d) obračun amortizacije

12. Koliko su stvarni troškovi različiti od budžetiranih pri istom nivou proizvodnje pokazuje:

- a) odstupanje fleksibilnog budžeta
- b) odstupanje obima
- c) varijansa prihoda
- d) varijansa potrošnje

13. Troškovi koji se mogu direktno povezati sa određenim odjelom ili proizvodom su:

- a) fiksni troškovi
- b) direktni troškovi
- c) opći troškovi
- d) indirektni troškovi

14. Fiksni troškovi po jedinici proizvoda se:

- a) povećavaju sa rastom obima proizvodnje
- b) ne mijenjaju
- c) smanjuju se sa rastom obima proizvodnje
- d) prate varijacije u prihodima

15. Varijabilni troškovi u ukupnom iznosu:

- a) ostaju konstantni bez obzira na obim proizvodnje
- b) rastu proporcionalno sa obimom proizvodnje
- c) uvijek uključuju amortizaciju
- d) opadaju po jedinici kako obim raste

16. CVP analiza pokazuje odnos između:

- a) prihoda i rashoda
- b) troškova, obima i dobiti
- c) cijena i amortizacije
- d) prihoda i poreza

17. Ako je ukupni prihod veći od ukupnih troškova na tački pokrića, rezultat poslovanja je:

- a) gubitak
- b) nula
- c) dobit
- d) negativna marža sigurnosti

18. Kontribucijska marža po jedinici se izračunava kao:

- a) fiksni troškovi ÷ broj proizvoda
- b) prodajna cijena – varijabilni trošak po jedinici
- c) ukupni troškovi – ukupni prihodi
- d) neto prihod – fiksni troškovi

19. Troškove na proizvode najpreciznije alocira:

- a) standardni obračun troškova
- b) pojednostavljeni sistem
- c) ABC – Activity-Based Costing
- d) direktni obračun

20. Troškovi koji se mijenjaju s aktivnostima i uključuju materijal, rad i energiju su:

- a) fiksni troškovi
- b) varijabilni troškovi
- c) investicioni troškovi
- d) troškovi amortizacije

II – ZADACI

Zadatak broj 1

Preduzeće za proizvodnju softvera vrši završne pripreme za puštanje u prodaju poboljšane verzije softvera za obavljanje CVP analize. Svoje kupce dijele na dvije grupe: nove kupce i ranije korisnike istog softvera u prethodnoj verziji (postojeći kupci). Iako se isti proizvod obezbjeđuje za svaku grupu kupaca, značajne razlike postoje u prodajnim cijenama i varijabilnim troškovima marketinške funkcije:

Elementi analize	Novi kupci		Postojeći kupci	
Prodajna cijena		500		400
Varijabilni troškovi:				
- proizvodni	250		250	
- marketinški	150	400	30	280
Kontribucioni dobitak		100		120

Fiksni troškovi preduzeća su 4.000.000 n.j. Planirani proizvodni / prodajni miks u jedinicama je: 35% novi kupci i 65% postojeći kupci.

I. Prelomna tačka je dostignuta pri obimu prodaje od (iznos je zaokružen): (10 bodova)

- a) 34.212 komada
- b) 35.399 komada
- c) 35.398 komada
- d) 35.400 komada

Dokaz:

II. U slučaju da se proizvodni / prodajni miks u jedinicama promijeni na način da novi kupci učestvuju u prodaji sa 50%, a da postojeći kupci učestvuju takođe sa 50%, uz ostale nepromijenjene uslove, prelomna tačka: (5 bodova)

- a) neće biti promijenjena
- b) će biti izražena manjom količinom u odnosu na onu iz prvog pitanja ovog zadatka
- c) će biti izražena većom količinom u odnosu na onu iz prvog pitanja ovog zadatka
- d) sva tri odgovora, pod određenim okolnostima, mogu biti tačna

Dokaz:

III. Za preduzeće je najbolje da prodajni miks bude: (5 bodova)

- a) 35% novi kupci i 65% postojeći kupci
- b) 50% novi kupci i 50% postojeći kupci
- c) 70% novi kupci i 30% postojeći kupci
- d) 30% novi kupci i 70% postojeći kupci

Dokaz:

IV. U slučaju da je prodajni miks onaj iz prvog dijela ovog zadatka (35% novi kupci i 65% postojeći kupci), poslovni rezultat za prodaju 45.000 komada softvera je: (10 bodova)

- a) 1.285.000 n.j.
- b) 1.315.000 n.j.
- c) 1.085.000 n.j.
- d) 1.255.000 n.j.

Dokaz:

Zadatak broj 2

Robna kuća ima tri odjela ("X", "Y" i "Z"). Knjigovodstveni podaci za robnu kuću i odjele su:

PODACI	ODJEL "X"	ODJEL "Y"	ODJEL "Z"	UKUPNO
Prodaja	1.200	900	150	2.250
Varijabilni troškovi	960	630	90	1.680
Marža pokrića	240	270	60	570
Fiksni troškovi – relativni	170	110	20	300
Fiksni troškovi – apsolutni	70	90	25	185
Fiksni troškovi – ukupni	240	200	45	485
Dobit	0	70	15	85

Napomena: Fiksni troškovi – relativni su troškovi koji **se mogu izbjeći** zatvaranjem odjela (npr. plata poslovođe), dok su fiksni troškovi – apsolutni **troškovi koje nije moguće izbjeći** (npr. čuvar robne kuće).

Odgovorite na sljedeća pitanja i obrazložite ih:

- Da li se isplati zatvoriti odjel "X" koji ostvaruje nultu dobit? (15 bodova)
- Da li se isplati zatvoriti odjel "X" ako odjel "Y" preuzme prostor odjela "X", pa mu prodaja poraste za 600 jedinica (dodatna marža pokrića: 180), ali se fiksni troškovi – relativni povećaju za 90 n.j.? (15 bodova)

RJEŠENJE: